

Granskning av bokslut och årsredovisning per 2017-12-31

Granskningsrapport
Eslövs kommun

KPMG AB

2018-03-12

Antal sidor 19

Antal bilagor 0

Eslövs kommun

Granskning av bokslut och årsredovisning per 2017-12-31

2018-03-12

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	2
1.1	Räkenskaperna och årsredovisningen	2
1.2	Underlag för revisorernas bedömning utifrån fullmäktiges mål	3
2	Bakgrund	3
2.1	Syfte och revisionsfråga	3
2.2	Revisionskriterier	3
2.3	Metod och avgränsningar	4
2.4	Ansvarig nämnd	4
2.5	Projektorganisation/granskningsansvarig	5
3	Resultat av granskningen	5
3.1	Årsredovisningen	5
3.2	Redovisningsprinciper	5
3.3	Balanskrav	5
3.4	Bedömning av fullmäktiges mål med betydelse av god ekonomisk hushållning	6
3.5	Resultaträkning	8
3.6	Balansräkning	10
3.7	Kassaflöde	16
3.8	Investeringsredovisning	16
3.9	Sammanställd redovisning	17

1 Sammanfattning

Vi har av Eslövs kommuns revisorer fått i uppdrag att översiktligt granska bokslut och årsredovisning för räkenskapsåret 2017. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2017.

Kommunens revisorer ska enligt 12 kap KL¹ bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat. Revisorerna ska pröva om räkenskaperna är rättvisande. Revisorernas uttalande avges i revisionsberättelsen.

Vårt uppdrag är att granska årsredovisningen i syfte att ge revisorerna ett tillräckligt underlag för revisionsberättelsen.

1.1 Räkenskaperna och årsredovisningen

De väsentligaste slutsatserna från granskningen kan sammanfattas enligt följande:

- Det finns en noterbar saktfärdighet i att avsluta projekt administrativt vilket bör uppmärksammas och åtgärdas. Så länge som projekten inte är aktiverade påbörjas inte den planmässiga avskrivningen.
- Den investeringsredovisning som lämnas i förvaltningsberättelsen är tämligen kortfattad. Den mer detaljerade bilden framkommer under respektive nämnds förvaltningsberättelse. Givet den höga aktivitetsnivån, både nu och i närmast kommande perioder finns det anledning att vara mer informativ. Ett tabellverk med de mer betydande projekten oavsett nämnd med budgetram samt utfall och avvikelse i förhållande till totalbudget är information av värde.
- Utlåningen till VA Syd uppgick vid årsskiftet till 314 mkr. Med hänvisning till storleken på detta finansiella mellanhavande hade en saklig redogörelse med löptid, amorteringsplaner och räntenivåer varit av intresse för att bedöma kommunens engagemang.
- Om någon del av pensionsförpliktelsen tryggats genom försäkring ska kommunen lämna upplysning om vilka förpliktelser som tryggats och det belopp varmed den totala förpliktelsen minskats genom försäkringen enligt RKR 17.2. Den upplysningen saknas. Likaså ska kommunen lämna uppgift om överskottsmedel vilket görs i not 2 men inte kopplat till pensionsåtagandena.
- RKR 20 anger 6 upplysningar som minst ska lämnas av vilka vi anser att 2 kan utvecklas/saknas. Information gällande finansieringen kommer att bli än viktigare i framtiden i samband med utökad upplåning och i ett scenario med ökande räntenivåer. Av den anledningen uppmuntrar vi till en presentation som utgår från den samlade exponeringen och i linje med RKR 20.

Vi bedömer, beaktat ovan, att årsredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av kommunens resultat och ställning. Årsredovisningen har i allt väsentligt upprättats i enlighet med den kommunala redovisningslagen och god redovisningssed.

¹ Kommunallag (1991:900)

1.2 Underlag för revisorernas bedömning utifrån fullmäktiges mål

Enligt bestämmelser i kommunallagen (KL) ska fullmäktige i budgeten ange finansiella mål och verksamhetsmål som har betydelse för god ekonomisk hushållning. Revisorerna ska bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen för den ekonomiska förvaltningen.

Finansiella mål

Vår granskning visar att två mål av två uppnås.

Vi bedömer att resultatet av de två finansiella målen är förenliga med vad fullmäktige fastställt.

Verksamhetsmässiga mål

Vår granskning visar att verksamheterna har förbättrats jämfört med föregående år, men att det kommer att krävas ett dedikerat arbete för att uppnå full måluppfyllelse vid utgången av 2018.

Vi bedömer att resultatet i allt väsentligt är förenligt med de mål som fullmäktige fastställt.

2 Bakgrund

Vi har av Eslövs kommuns revisorer fått i uppdrag att granska bokslut och årsredovisning för räkenskapsåret 2017. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2017.

Kommunens revisorer ska enligt 12 kap KL bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat. Revisorerna ska pröva om räkenskaperna är rättvisande. Revisorernas uttalande avges i revisionsberättelsen.

2.1 Syfte och revisionsfråga

Syftet med granskningen är att bedöma om kommunens årsredovisning har upprättats i enlighet med kommunallag, kommunal redovisningslag och god redovisningssed i kommuner och landsting. Resultatet av vår granskning utgör underlag för revisorernas utformning av revisionsberättelsen.

2.2 Revisionskriterier

Bedömningsgrund för vårt uttalande avseende huruvida årsredovisningen i allt väsentligt är upprättad i enlighet med gällande lagar och regler bygger på följande revisionskriterier:

- Kommunallag och kommunal redovisningslag
- God redovisningssed, definierad av Rådet för Kommunal Redovisning, RKR, och Sveriges Kommuner och Landsting, SKL

2018-03-12

- Interna regelverk och instruktioner
- Fullmäktigebeslut

2.3 Metod och avgränsningar

Vår granskning sker i den omfattning som följer av God revisionsred i kommunal verksamhet, främst såsom denna definieras av SKL² och Skyrev³. Det innebär att vi planerat och genomfört revisionen för att i allt väsentligt men inte absolut säkerhet försäkra oss att årsredovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter. Granskningen av årsredovisningen omfattar:

- Förvaltningsberättelse
- Resultaträkningen
- Balansräkningen
- Kassaflödesanalysen
- Sammanställd redovisning
- Tilläggsupplysningar.

Vad gäller avsättning och ansvarsförbindelse avseende pensionsåtagandet har vi förlitat oss på de uppgifter kommunen har erhållit från pensionsadministratören KPA. Vi har i vår granskning inte gjort någon aktuariell granskning.

Granskningen har genomförts genom:

- Dokumentstudie av relevanta dokument inklusive årsredovisningen
- Intervjuer med berörda tjänstemän och politiker
- Analys av nyckeltal för verksamhet och ekonomi i den omfattning som krävs för att bedöma om resultatet är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen
- Analys av nyckeltal för verksamhet och ekonomi i den omfattning som krävs för att bedöma om resultatet är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen samt revisorernas uttalande i revisionsberättelsen.
- Avstämning av väsentliga poster i resultat- och balansräkning mot erforderliga underlag. Översiktlig analys av övriga poster.

2.4 Ansvarig nämnd

Granskningen avser kommunstyrelsens årsredovisning.

Rapporten är faktagranskad av ekonomikontoret.

² Sveriges Kommuner och Landsting

³ Sveriges Kommunala Yrkesrevisorer

2.5 Projektorganisation/granskningsansvarig

Granskningen har genomförts av Olga Orishchyna och Annette Persson, revisorer under ledning av Anna Lönnberg, auktoriserad revisor. Lars Jönsson har deltagit i granskningen som kundansvarig för Eslövs kommun.

3 Resultat av granskningen

3.1 Årsredovisningen

Granskningen har omfattat bokslutet och årsredovisningen för 2017. Vi har granskat sådan information som är av finansiell natur och som har direkt koppling till den finansiella redovisningen i årsredovisningen i syfte att inhämta tillräckliga revisionsbevis på motsvarande som för granskning av de finansiella delarna i årsredovisningen.

Nämndernas förvaltningsberättelser regleras inte av KRL, utan betraktas som underlag till kommunens förvaltningsberättelse.

Bedömning

Vi bedömer att årsredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av kommunens resultat och ställning. Årsredovisningen har i allt väsentligt upprättats i enlighet med den kommunala redovisningslagen och god redovisningssed.

Vi bedömer i stort att den information som lämnas i förvaltningsberättelsen ger en rättvisande bild av kommunens resultat och ställning.

3.2 Redovisningsprinciper

I årsredovisningen anges under avsnittet "Redovisningsprinciper" att redovisningen skett enligt god kommunal redovisningssed med vilket avses i överensstämmelse med KRL och RKR:s rekommendationer.

I vår granskning har vi stickprovsvis granskat om detta påstående stämmer via intervjuer med redovisningschefen samt översiktlig avstämning av kommunens årsredovisning mot RKR:s gällande rekommendationer.

Bedömning

Vår bedömning utifrån väsentlighetsprincipen är att kommunen i huvudsak efterlever RKR:s rekommendationer.

3.3 Balanskrav

En kommun ska enligt KL göra en avstämning av balanskravet och redovisas i förvaltningsberättelsen. Eventuella negativa resultat som uppkommer ska enligt KL regleras inom tre år. Om det föreligger synnerliga skäl finns emellertid möjlighet att inte reglera ett negativt resultat. RKR har lämnat information⁴ om beräkning och redovisning av balanskravet utifrån tolkning av förarbeten till reglerna om balanskrav i KRL och KL.

⁴ Oktober 2015

2018-03-12

I KL stadgas även att kommunerna ska ha en god ekonomisk hushållning, vilket får ses som ett överordnat krav och innebär i de allra flesta fall att det inte räcker med att intäkterna enbart täcker kostnaderna, eftersom det på längre sikt urholkar kommunernas ekonomi.

Kommunen redovisar en avstämning av balanskravet enligt KL i förvaltningsberättelsen. Kommunens överskott för året uppgår till 71,3 mkr. Vid avstämning av balanskravet avgår årets realisationsvinster, 0,7 mkr från årets resultat, i enlighet med gällande principer. Justerat resultat enligt balanskravet uppgår därmed till 70,6 mkr.

Bedömning

Eslövs Kommun redovisar ett resultat i balans.

3.4 Bedömning av fullmäktiges mål med betydelse av god ekonomisk hushållning

Enligt kommunallagens bestämmelser ska fullmäktige i budgeten ange finansiella mål och verksamhetsmål som har betydelse för god ekonomisk hushållning. Revisorerna ska bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen.

3.4.1 Finansiella mål

3.4.1.1 Resursförbrukning

Utfall av nettokostnadernas andel av skatter och generella bidrag är 97% vilket motsvarar målet om < 99%.

3.4.1.2 Överskott

Utfall av resultatets andel av skatter och generella bidrag är 3,89% vilket överträffar målet om > 1%.

Bedömning

Vår bedömning är att resultatet av de två finansiella målen är förenliga med vad fullmäktige fastställt.

3.4.1.3 Investeringsvolymen

Det finns även ett indikativt mer långsiktigt finansiellt mål som avser investeringsvolymen. Målet är att investeringarna inte ska överstiga bokförda avskrivningar och resultatet under en femårsperiod (planperioden samt de två föregående åren). Hålls investeringarna på denna nivå finns förutsättningar att undvika skulduppbyggnad och därmed hålla finansieringskostnaden på en nivå som tillåter att 99% av skatteintäkter och generella bidrag spenderas i verksamheten.

Investeringsambitionen överstiger emellertid den angivna nivån och har så gjort sedan 2015. Sedan 2015 har investeringsvolymen därför utgått som finansiellt mål utan är istället "indikativt". Därmed har ingår målet inte i utvärderingen över huruvida måluppfyllelse uppnås.

Eslövs kommun

Granskning av bokslut och årsredovisning per 2017-12-31

2018-03-12

Den indikativa statusen gör dock att målet likväl presenteras under rubriken "Sammanställning av Finansiella mål" och det konstateras att målet inte är uppfyllt.

3.4.2 Verksamhetsmål

Kommunfullmäktige beslutade 23 februari 2015 om Vision 2025 och ett kommunalt handlingsprogram för perioden 2015-2018. Samtliga mål skall alltså vara uppfyllda vid utgången av 2018.

Målen är strukturerade på tre fokusområden med definierade inriktningsmål per nämnd.

Det är en utmaning att på ett överskådligt och pedagogiskt sätt redogöra för genomförd prestation och uppnådda resultat för ett så pass relativt stort antal ambitioner och målformuleringar.

Kommunen presenterar måluppfyllelsen på flera sätt i årsredovisningen.

- Dels i form av ett tabellverk med färger som indikerar status per nämnd och inriktningsmål (sid 18).
- Dels i form av en redogörelse per nämnd (sid 17)
- Utförlig beskrivning i respektive nämnds förvaltningsberättelse.

Tabellen är överskådlig och ger en första indikation på utfallet. Av 117 mätta mål är 25% uppfyllda och hela 64% enbart delvis uppfyllda. Givet att det endast är ett verksamhetsår kvar till full måluppfyllelse går det att konstatera att det kommer att krävas dedikerade insatser för full utveckling enligt satta mål.

Den nämnd som avviker och har utmaningar är Överförmyndarnämnden. Arbetsbelastningen har varit hög.

Det inriktningsmål som har lägst utfall är "Eslövs kommunsmedarbetare är delaktiga, engagerade, trivs och utvecklas där både nämnden för Arbete och försörjning liksom Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden och Överförmyndarnämnden visar på ej uppfyllda mål. Arbete- och försörjning har haft en hög personalomsättning. Det är naturligtvis viktigt med ett gott arbetsklimat för att behålla och utveckla personal.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden samt barn- och familjenämnden har visat på en glädjande utveckling i en tid där skola och utbildning generellt möter stora utmaningar.

Sammantaget är uppfattningen att verksamheterna har förbättrats jämfört med föregående år.

Bedömning

Vi bedömer att resultatet i allt väsentligt är förenligt med de mål som fullmäktige fastställt.

3.5 Resultaträkning

Jämförelsetal anges inom parentes.

3.5.1 Skatteintäkter

2017 års skatteintäkter är 7% högre än 2016 års skatteintäkter. Den ursprungliga uppskattningen av skatteintäkterna har justerats enligt SKLs december prognos med – 6,7 mkr vilket motsvarar – 204 kr per invånare. Antalet invånare är 32 807 st vilket är 7 fler än budget.

Slutavräkningen avseende 2016 års skatteintäkter har blivit 53 kr bättre än december prognosen vilket innebär en förbättring om 1,7 mkr som påverkar 2017 års räkenskaper.

Totalt sätt har Eslövs Kommun haft 1 350 mkr att spendera på verksamheten 2017 att jämföra med 1 261 mkr föregående år, dvs 89 mkr mer.

Den kommunala skattesatsen har varit 20,54 (20,24) kr per 100 kr vilket är en ökning med 30 öre jämfört med föregående år.

3.5.2 Generella bidrag

Staten har också under 2017 fördelat ut bidrag utöver utjämningsystemet. Totalt har 17,6 mkr (12,8) tillfallit Eslövs kommun som ur redovisningsteknisk mening klassificeras som generella bidrag (dvs utanför utjämningsystemet).

Den så kallade Välfärdsmiljarden började betalas ut den 20 januari 2017. Pengarna kan användas på bästa sätt utifrån lokala förutsättningar. En del av bidraget fördelas baserat på antalet asylsökande och flyktingmottagandet i kommunen. Fördelning utifrån flyktingvariablerna görs med hänsyn till antal asylsökande den 30 november 2016 samt kommunens sammanlagda flyktingmottagande under åren 2012 till november 2016. Eslövs Kommun har tilldelats 11,9 mkr.

Staten tar över ansvaret för asylsökande ensamkommande unga när de fyller 18 år. Det är kommunen som bestämmer om ungdomen får bo kvar eller om staten genom Migrationsverket ska ta över ansvaret. För att öka möjligheten för dessa individer att få stanna kvar i sin kommun har Staten beslutat om ett extra bidrag för ensamkommande unga äldre än 18 år. Bidragets storlek baserar sig på hur många asylsökande ensamkommande över 18 år som bodde i kommunen den 30 juni 2017. Bidraget betalas ut med automatik. Eslövs Kommun har erhållit 1 mkr.

Staten har lämnat ett särskilt bidrag för att stimulera bostadsbyggande särskilt i de kommuner som tar emot nyanlända, den så kallade Byggbonusen. Bidraget får användas fritt utifrån kommunens egna prioriteringar. Eslövs Kommun har sökt och erhållit 4,8 mkr.

Erhållna bidrag har verifierats mot SKL och Boverket.

Intäkten har redovisats i den period som bidragit erhållits helt i linje med SKL's och RKR's normering.

3.5.3 Verksamhetens nettokostnader

Verksamhetens kostnader har ökat med 4,7 % vilket motsvarar 74 mkr.

Typ av kostnad (mkr)	Utfall 2016	Utfall 2017	Ökning i %
Personalkostnader	-1 287 769	-1 353 982	5,1%
Övriga kostnader	-798 645	-785 362	-1,7%
Avskrivningar	-65 710	-65 782	
Summa	-2 152 124	-2 205 127	2,5%

Personalkostnaderna, vars andel av verksamhetens kostnader uppgår till 61% (60%), har ökat med 66,2 mkr vilket motsvarar 5,1%. Löneöversynen förklarar 3%. Resterande förklaras av löneglidning i samband med nyrekrytering främst inom utbildningsnämnden.

Samtidigt har övriga verksamhetsrelaterade kostnader minskat netto med -13 mkr. Minskningen förklaras i huvudsak av ett avtagande åtagande gentemot nyanlända.

De lägre kostnaderna möts av lägre bidragsnivåer från Migrationsverket. Verksamhetens intäkter har minskat med -27 mkr vilket i sin helhet förklaras av detta. Den lägre bidragsnivån förklaras dels av ett ändrat ersättningssystem och dels av en lägre numerär.

3.5.4 Nettokostnadens utveckling i relation till skatteintäkter

Typ av kostnad (mkr)	Utfall 2016	Utfall 2017	Förändring i mkr
Verksamhetens nettokostnader	-1 699 895	-1 779 426	-79 531
Skatteintäkter	1 261 015	1 350 051	89 036
Generella bidrag	467 590	483 165	15 575
Summa	28 709	53 790	25 080

Totalt sett har nettokostnaden för verksamheten ökat med 79 Mkr motsvarande 4,7% (5,2%) men jämfört med budget var utfallet ändå positivt med 34 mkr.

Utvecklingen av skatter och generella bidrag har varit gynnsam vilket bidragit till det slutliga överskottet.

3.5.5 Driftsredovisningen

Budgetavvikelsen är betydande men positiv, 34 mkr (25) varav 13 mkr (-3) är hänförligt till nämnderna.

Eslövs kommun

Granskning av bokslut och årsredovisning per 2017-12-31

2018-03-12

Nämnd (mkr)	Budgetavvikelse Utfall 2016	Budgetavvikelse Prognos 2017	Budgetavvikelse Utfall 2017
Vård och omsorgsnämnden	-11,1	-5,7	-3,2
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	5,9	0,0	10,4
Barn- och familjenämnden	-0,8	-2,5	3,9
Nämnden för arbete- och försörjning	-3,6	-4,2	-1,7
Övriga nämnder	6,6	1,3	3,5
Summa	-3	-11,1	12,9

Det var främst äldreomsorgen som genererade nämndens underskott föregående år och då specifikt hemvården. Också i år svarar äldreomsorgen och hemvården specifikt för merparten av underskottet. Orsaken är en volymökning av beviljade timmar. Redan föregående år påbörjades ett projekt för att minska volymen beviljade timmar vilket involverat nya riktlinjer för biståndsbedömning och ett rehabiliterande förhållningssätt för att öka självständigheten hos brukarna.

Färre elever och lägre kostnader till externa anordnare i kombination med att fler elever väljer teoretiska program har minskat kostnaderna för Gymnasieskolan. Något som inte fördes fram i samband med Delårsbokslutet.

3.6 Balansräkning

3.6.1 Fastigheter

Kommunens tillgångar i fastigheter fördelar sig enligt följande:

Typ av fastighet (mkr)	Bokfört värde	Verkligt värde
Bostäder (Ebo)	1 076	1 740*
Verksamhetsfastigheter	721	
Publika fastigheter	144	
Industrifastigheter (EIFAB)	156	199*
Råmark	62	
Pågående investeringar	142	
Merab	15	
Summa	2 316	

*= uppgifter från Årsredovisningen 2016.

Både Eslövs Bostads AB och Kommunen har ett flertal pågående investeringsprojekt.

Eslövs kommun

Granskning av bokslut och årsredovisning per 2017-12-31

2018-03-12

Kommunen	99 mkr
Ebo	43 mkr
Totalt	142 mkr

Marieholmsbanan är i sin helhet klar, både det nya stationsområdet i Marieholms samt de planskilda korsningarna vid Norregatan och Smålandsvägen. Totalt sett finns 55 mkr upparbetat men ännu ej aktiverat. Givet att projektet är avslutat borde en aktivering ha skett som i sin tur leder till att en avskrivning påbörjas. Projektet har överskridit ursprunglig budget med betydande belopp och är därför föremål för en riktad granskning.

Projektkod 9001 avser gator och vägar. Totalt sett finns 21 mkr som pågående investering på denna projektkod varav 6,9 mkr avser arbeten utförda 2015 och 6,3 mkr avser arbeten utförda 2016 och 7,7 mkr är nedlagt under 2017, bl a gång- och cykelvägen mellan lilla Harrie och Örtofta, som asfalterats, fått ny belysning och en ridväg har anlagts. I likhet med Marieholmsbanan är dessa investeringar inte aktiverade vilket de borde vara för att påbörja en avskrivning enligt plan. Så länge som projekten redovisas som pågående har de ingen resultatbelastning. Det finns en noterbar saktfärdighet i att avsluta projekten administrativt vilket bör uppmärksammas och åtgärdas.

Nya Gymnasieskolan är ett stor projekt med en investeringsbudget om 228 mkr varav 28 mkr upparbetats.

Eslövs Bostads AB har under 2017 genomfört en upphandling för nybyggnation av 12 lägenheter i Marieholm som kommer att färdigställas under 2018. Under projekteringen har det framkommit indikationer på att det finns ett nedskrivningsbehov. Bolaget har därför gjort en nedskrivning om 5,5 mkr som redovisas som en avsättning och belastar årets resultat.

Eslövs Bostads AB som äger och förvaltar 2 150 lägenheter och 122 lokaler har liksom tidigare år gjort en intern marknadsvärdering av sina fastigheter. Totalt sett har fastighetsbeståndet skrivits ned med 9,2 mkr utöver de 5,5 mkr som omnämns ovan.

3.6.2 Mellanhavande VA Syd

Sedan 2012 ansvarar VA Syd för Eslövs VA verksamhet, dvs dricksvatten, hanterar dagvatten samt renar avloppsvatten.

VA Syds långfristiga upplåning tillhandahålls av medlemskommunerna. Vid utgången av 2017 uppgick Eslövs utlåning till 314 mkr (248). VA Syds förbundsstyrelse har hemställt om en utökad låneram för perioden 2016-2018 till 315 mkr. För samtliga lån finns upprättade reverser.

Utlåningen till VA Syd är till 49% självfinansierad. Faktiskt upplånad och vidareutlånad volym är 159 Mkr (80).

Inlåningen är amorteringsfri med 5 årig löptid. Utlåningen löper på 33 år med rak amortering. VA Syd amorterar enligt plan 12 mkr (12). För 2018 skall amorteringen uppgå till 14 mkr.

Enligt RKR 20 Redovisning av finansiella tillgångar och finansiella skulder borde den del som förfaller inom 12 månader ha klassificerats som kortfristig för att ge en mer

Eslövs kommun

Granskning av bokslut och årsredovisning per 2017-12-31

2018-03-12

rättvisande presentation av det finansiella förhållandet. Hade fordran presenterats som kortfristig hade kommunens nyckeltal för likviditet förbättrats.

Ränteskillnaden mellan in- och utlåning är positiv.

Årsredovisningen är fortfarande inte särskilt informativ gällande mellanhavandet och samarbetet med VA Syd vilket vi har framfört skulle vara motiverat med hänvisning till det relativt stora och långfristiga engagemanget (KRL 4 kap 1 § 5p).

3.6.3 Kortfristiga fordringar

De kortfristiga fordringarna har minskat med 77 mkr vilket förklaras av två olika företeelser:

Dels har fordran på Migrationsverket minskat med 48 mkr. Ersättningsystemet har förändrats och samtliga fordringar hänförliga till 2015 och 2016 har reglerats. Avslag har förekommit som dessutom har bedömts som berättigade men understigande 2 mkr. Utestående fordringar uppgår till 12,3 mkr och avser ersättning för ensamkommande barn kvartal 2 till och med 4, 2017. Fordran inrymmer en "försiktighet" uppgående till 1,8 mkr vilket givet det historiska utfallet sannolikt är i överkant.

Dels har KPA Pension ändrat sina faktureringsrutiner vilket gör att dessa inte längre behöver periodiseras.

I övrigt är ingående konton desamma och saldona ligger i nivå med tidigare år.

3.6.4 Likviditet

Till skillnad mot föregående år har kommunen egen likviditet uppgående till 48 mkr vid utgången av året. Checkräkningskrediten är inte utnyttjad i varken kommunen eller de av kommunen ägda bolagen.

Årets kassaflöde har genererat likviditet uppgående till 57 mkr (-86). Den avgörande skillnaden är att föregående år gjordes en amortering om - 54 mkr.

3.6.5 Pensioner och Pensionsmedelsförvaltningen

Eslövs Kommuns pensionsåtaganden är följande:

(mkr)	Utfall 2016	Utfall 2017	Utbetalning
Pensionsåtaganden före 1998 exkl särskild löneskatt	-509,5	-496,7	-26,3
Pensionsåtagande efter 1998 exkl särskild löneskatt	-12,9	-11,7	-54,7
Förtroendevalda ansvarsförbindelse	-2,8	-2,8	0,0
Förtroendevalda pensionsskuld exklusive särskild löneskatt	-0,8	-0,8	0,0
Särskild löneskatt	-127,6	-124,2	-19,9
Summa Pensionsåtaganden	-653,7	-636,3	-100,9

KPA Pension har gjort samtliga beräkningar. Aktualiseringsgraden är 97%.

Pensionsskulden värderas och beräknas enligt RIPS (Riktlinjer för beräkning av pensionsskuld). Från och med 2017 gäller en ny RIPS modell, RIPS 17. Den största förändringen innebär att den nominella indikatormodellen har ersatts av en real modell. Det har medfört en uppräknings om 6,8 mkr. Diskonteringsräntan är oförändrad 1%.

Fram till 1998 var de kollektivavtalade pensionerna helt förmånsbestämda för alla arbetstagare. Efter 1998 är pensionsförmånen helt avgiftsbestämd för anställda med inkomster under förmånstaket (7,5 inkomstbasbelopp). Endast för anställda med en inkomst över förmånstaket finns den förmånsbestämda pensionen kvar. Eslövs Kommun har valt att trygga pensionsåtaganden för anställda med inkomst över 7,5 inkomstbasbelopp genom försäkring. Där av den låga pensionsskulden för pensionsåtagande efter 1998.

Årets pensionsutbetalningar uppgår till ca 81 mkr (exkl särskild löneskatt) fördelat enligt följande:

Förmånsbestämd pension intjänad före 1998	-26,3 mkr
Förmånsbestämd pension intjänad efter 1998	- 8,5 mkr
Avgiftsbestämd pension intjänad efter 1998	- 46,3 mkr

Om någon del av pensionsförpliktelsen tryggats genom försäkring ska kommunen lämna upplysning om vilka förpliktelser som tryggats och det belopp varmed den totala förpliktelsen minskats genom försäkringen enligt RKR 17.2. Den upplysningen saknas.

Likaså ska kommunen lämna uppgift om överskottsmedel. Av texten i förvaltningsberättelsen framgår att 1 mkr från överskottsmedlen nyttjats mot pensionskostnaderna men det framgår inte hur mycket överskottsmedel som kvarstår per 2017-12-31. Den upplysningen lämnas under Not 2 längst ned men en naturligare plats hade varit i omedelbart samband men information gällande pensionsåtagandena.

Samtliga uppgifter ovan är verifierade mot KPA.

Eslövs kommun

Granskning av bokslut och årsredovisning per 2017-12-31

2018-03-12

Kvarstående pensionskulld redovisad i egna böcker är tryggad genom en initial avsättning som placerats i värdepapper. Vid utgången av 2017 uppgick marknadsvärdet på de finansiella placeringarna till 79,8 mkr. Utöver det finns det 9,1 mkr i likviditet hänförlig till pensionsåtagandena. Placeringarna följer Kommunens finanspolicy från 2002-04-29.

Trots att placeringarna avser att trygga framtida pensionsutbetalningar, d v s på lite längre sikt, klassificeras tillgångarna som kortfristiga, d v s omsättningstillgångar. Enligt RKR 20 skall finansiella tillgångar som inte är avsedda att innehas eller brukas stadigvarande klassificeras som omsättningstillgångar. Det framgår också av texten att medel som är tillgängliga för att möta löpande utbetalningar ska klassificeras som omsättningstillgångar och rekommendationen exemplifierar med just medel avsatta för framtida pensionsutbetalningar. Därmed är en kortfristig klassificering korrekt.

Eslövs Kommun återlånar 556,6 mkr vilka alltså ska finansieras via framtida kassaflöden.

Samtliga uppgifter gällande placeringar är verifierade mot engagemangsbesked.

3.6.6 Övriga avsättningar

Kommunens bolag redovisar övriga avsättningar utöver uppskjuten skatt enligt följande:

(mkr)	Utfall 2017
Eslövs Bostads AB	-5,5
Eslövs Industrifastighet AB	-2,2
Merab (52% av 31,1 mkr)	-10,9
<i>Totalt</i>	-18,6

Eslövs Bostads AB har gjort en värdering av ett pågående projekt, nämligen nyproduktion av 12 lägenheter i Marieholm som kommer att färdigställas under 2018. Under projekteringen framkom indikationer på ett nedskrivningsbehov vilket har belastat resultatet med 5,5 mkr.

Eslövs Industrifastighet avyttrade dotterbolaget Kopparhästen Fastigheter AB 2016. Ett avtalsvillkor i affären var att en ränteswap skulle lösas in vilket gjordes med en förlust som uppgick till 9 851 tkr. Enligt avtalet stod Eslövs Industrifastigheter AB risken om kostnaden för den inlösta swappen inte skulle vara avdragsgill för det köpande bolaget. Den skattemässiga risken uppgår till 22% av beloppet som tillsvidare är avsatt i Eslövs Industrifastighets ABs böcker.

Mellanskånes Renhållningsaktiebolag gör en avsättning för framtida lakvattenbehandling. Avsättningen görs enligt en fastställd plan baserad på beräkning av framtida kostnader.

3.6.7 Långa skulder

Långfristig finansiering (mkr)	Utfall 2016	Utfall 2017
Kommunen	133,2	212,2
Kommunala bolag	930,8	988,3
<i>Total långfristig finansiering</i>	1 064	1 200,5
<i>Soliditet inkl ansvarsförbindelse för pension</i>	28,7%	30,8%
<i>Bokförd räntekostnad Koncernen</i>	-50,7	-25,5

Finansieringen av verksamheten kan ha en betydande påverkan på resultatet och därmed också på handlingsutrymmet. Av den anledningen anger RKR 20 vilka obligatoriska uppgifter som ska lämnas i årsredovisningen för att användaren ska kunna bedöma:

- Betydelsen av finansiella skulder för kommunens resultat och finansiella ställning
- Karaktären och omfattningen av risker härrörande från finansiella skulder samt
- Hur kommunen hanterar de risker som beskrivs.

Det finns en redogörelse för Kommunens soliditet och skuldsättningsgrad i årsredovisningen. Det framgår av texten att skuldsättningsgraden är låg men kommer att öka i takt med kommande investeringar som behöver lånefinansieras.

Den totala skuldsättningen behandlas under rubriken "Koncernen", dvs inklusive de kommunala bolagen som innehar merparten av den externa upplåningen. Eftersom Kommunen står som garant för dessa skulder finns det anledning att ha ett helhetsperspektiv i kommunikationen gällande finansieringen.

RKR 20 anger 6 upplysningar som minst ska lämnas av vilka vi anser att 2 kan utvecklas/saknas.

- a) En sammanfattande beskrivning av policy för hantering av för kommunen väsentliga risker förknippade med den finansiella upplåningen som t ex ränterisk och kreditrisk.
- b) I de fall kommunen har sammansatta instrument ska det bland redovisningsprinciperna lämnas upplysning om hur kommunen valt att redovisa dessa.

Eslövs Bostads AB lämnar en redogörelse för "Finansiella risker" och lämnar "upplysning om tillämpningen av finansiella instrument" i sitt avsnitt under rubriken "Koncernen" som ligger i linje med RKR:s rekommendationer. Av den redogörelsen framgår att räntewappar används, dvs ett sammansatt instrument.

2018-03-12

Information gällande finansieringen kommer att bli än viktigare i framtiden i samband med utökad upplåning och i ett scenario med ökande räntenivåer. Av den anledningen uppmantrar vi till en presentation som utgår från den samlade exponeringen och i linje med RKR 20.

Vi har verifierat finansieringen mot engagemangsbesked från Kommuninvest.

3.6.8 Korta skulder

Kortfristiga skulder har minskat med 36 mkr vilket i sin helhet förklaras av att kommunen inte längre behöver nyttja en checkräkningskredit.

I övrigt är ingående konton desamma och saldonga ligger i nivå med tidigare år.

3.7 Kassaflöde

Kassaflödesanalys beskriver hur verksamhet och investeringar finansierats och hur de har inverkat på verksamhetens likvida ställning. Den tillämpade modellen synes överensstämma med RKR:s rekommendation 16.2.

Årets kassaflöde är positivt med 57 mkr och har ökat kommunens likvida medel till 57,8 mkr vid årets utgång.

Kassaflödet från den löpande verksamheten uppgår till 42,8 mkr, årets investeringar har belastat likviditeten med 135 mkr som finansierats med nya lån där nettofinansieringen uppgår till 13 mkr.

3.8 Investeringsredovisning

Den investeringsredovisning som lämnas i förvaltningsberättelsen är tämligen kortfattad. Den mer detaljerade bilden framkommer under respektive nämnds förvaltningsberättelse.

Det framkommer dock att pågående investeringar inte genomförs i den takt som ursprungligen planerats- och budgeterats för. Genomförandegraden uppgår till 45%.

Trots detta är investeringsvolymen hög och ökande vilket kommer att påverka kommunens ekonomi framöver. Givet den höga aktivitetsnivån, både nu och i närmast kommande perioder finns det anledning att vara mer informativ. Ett tabellverk med de mer betydande projekten oavsett nämnd med budgetram samt utfall och avvikelser i förhållande till totalbudget är information av värde.

Nämndernas förvaltningsberättelser ingår inte i vårt granskningsuppdrag men i samband med vår granskning av investeringsredovisningen kunde vi notera att det inte gick att stämma av lämnade uppgifter mot redovisningen för projektet Marieholmsbanan lämnad på sid 92.

Projektet Marieholmsbanan är föremål för en separat granskning och kommenteras inte ytterligare här.

3.9 Sammanställd redovisning

Den sammanställda redovisningen har såvitt vi kunnat finna upprättats i enlighet med RKR:s rekommendation 8.2. Syftet med den sammanställda redovisningen är att ge en sammanfattande bild av kommunens ekonomiska resultat, ställning och åtaganden.

Enligt KRL 8 kap 2 § ska den sammanställda redovisningen omfatta de juridiska personerna i vilka kommunen har ett betydande inflytande. Enligt RKR 8:2 framgår att betydande inflytande förutsätts föreligga när kommunen innehar minst 20 % av rösterna i en annan juridisk person, men även andra faktorer ska beaktas. Det finns dock möjlighet att göra avsteg från principen om företaget har en ringa omsättning eller balansomslutning.

I den sammanställda redovisningen ingår förutom kommunen:

- Koncernen Eslövs Bostads AB (ägarandel 100%) med dotterbolaget
 - Kvarteret Eslöv Slaktaren AB med dotterdotterbolaget Eslöv Slaktaren 17 AB
 - Eslöv Köpmannen 11
 - Eslövs Bostads Invest AB
- Koncernen Eslövs Industrifastigheter (ägarandel 100%) med dotterbolaget
 - Fastighets AB Gäddan
- Mellanskånes Renhållnings AB (Merab) (ägarandel 52,5%)

Vi har erhållit granskningsrapporter från fastighetsbolagens revisorer. Följande har kommenterats och framförts:

Eslövs Bostads AB (Ebo)

Hysesintäkterna har ökat med 0,9% vilket förklaras av hyresökning samt en minskad vakansgrad.

Ebo redovisar bl a 3,3 mkr i övriga rörelseintäkter hänförliga till fastighetsförvaltning av Brinovas fastigheter i Berga. Detta avtal är uppsagt.

Driftskostnaderna är 6,4 mkr högre jämfört med 2016 hänförligt till underhåll.

Ebo har genomfört en fusion med Eslövs Bankmannen 9 AB vilket tillförde Ebo en fastighet till restvärde 7,5 mkr.

Ebo har sålt Bergakiosken vilket genererat en realisationsvinst om 0,8 mkr.

Ebo har sålt Eslöv Slaktaren 12 till dotterbolaget Eslöv Slaktaren AB vilket genererat en realisationsförlust om 2,9 mkr.

Ebo har genomfört en upphandling för nyproduktion av 12 lägenheter i Marieholm som kommer att färdigställas under 2018. Under projekteringen framkom indikationer på ett nedskrivningsbehov som beaktats i 2017 års räkenskaper med 5,5 mkr.

Eslövs Bostads Invest AB har avyttrat sina andelar i Eslövs Kanalgratan 10 AB vilket genererat en realisationsvinst om 9,8 mkr.

Revisorerna har inte identifierat väsentliga fel eller iakttagelser.

Eslövs kommun

Granskning av bokslut och årsredovisning per 2017-12-31

2018-03-12

Eslövs Industrifastigheter AB (EIFAB)

Fastighets AB Gäddan äger fastigheterna Hästen 1 och Hästen 15 där bad respektive bowling bedrivs.

Fastighets AB Gäddan har ingått avtal om extern finansiering till skillnad från föregående år då finansieringen var koncernintern.

Revisorerna noterade att pågående investeringar var för lågt upptagna med 131 tkr.

Revisorerna noterade att det var viktigt med ett positivt kassaflöde för att skapa utrymme för framtida investeringar.

Revisorerna noterar att marknadsvärdet för EIFAB' fastigheter uppgår till 53,7 mkr att jämföra med det bokförda värdet 26,8 mkr.

Kommunen redovisar följande tillgångar i sina kommunala bolag:

(mkr)	Bokfört värde 2017	Synlig substans 2017
Eslövs Bostads AB	28,5	196,8
Eslövs Industrifastigheter AB	10	14,6
Merab (52%)	1	32,4
Aktier i Koncernföretag	39,5	

Det föreligger ingen värderingsproblematik i dessa innehav

2018-03-12

KPMG AB

Anna Lönnberg

Auktoriserad revisor

Lars Jönsson

Certifierad kommunal revisor

Detta dokument har upprättats enbart för i dokumentet angiven uppdragsgivare och är baserat på det särskilda uppdrag som är avtalat mellan KPMG AB och uppdragsgivaren. KPMG AB tar inte ansvar för om andra än uppdragsgivaren använder dokumentet och informationen i dokumentet. Informationen i dokumentet kan bara garanteras vara aktuell vid tidpunkten för publicerandet av detta dokument.

Huruvida detta dokument ska anses vara allmän handling hos mottagaren regleras i offentlighets- och sekretesslagen samt i